

BÁCSKAI HIRLAP

POLITIKAI LAP

Előfizetési árak:

Egy évre . . . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . . . 1 frt 50 kr

Egyes szám ára 4 kr.
Hétfői szám 2 kr.

Megjelen minden hétfőn délben, szerdán, pénteken és vasárnap reggel.

Felolvasó szerkesztő:

Dr. CSILLAG KÁROLY.

Szerkesztőség:

Dr. Csillag Károly ügyvédi irodája, Kazinczy-utca.
Telefon szám 119.

Kiadóhivatal:

Kossuth-utca, Vojnich palotában.
Telefon szám 42.
Nyitltsér soronkint 20 krajczár.

Harcz a nemzetiségek ellen.

A magyar kultúra történetében halatlan nevet vívott ki eddigelé is már az Emke. Egy egyesület, amely nevében hordja már az eszmét. Nincs az országban egyetlen egy kis község sem, a melybe be nem hatol napsugara és föl nem melegítene az elhidegült közönyt.

És mégis azt tapasztaljuk, hogy az óriási apparatussal felruházott egyesület aránylag csak keveset pótol.

Nem mondható, hogy egy csepp a tengerben, mert jelentékeny eredményeket ért el — de mégis kevés.

Kevés azért, mert Magyarország polyglot állam, amelynek területén legalább 50 százaléka a lakosságnak erős nemzeti ellenőrzést igényel. Erdély maga egy ország, amelynek idegen ajku lakossága folytonos harcban áll a magyar nemzeti eszmével. Nemcsak a nemzeti irány küzd itten az idegen nemzetiségek ellen, — de küzd a magyar államiság maga is ellene. A románság ábrándjai nem mondtak még le arról, hogy Erdélyt odacsatolják a „Nagy Romániához” — és az Erdélyben még mindig alattomosan működő Schulverein még egyre oktatja a különben is ellenséges indulatra könnyen hajló szászokat. Sőt a tapasztalat igazolja, hogy a magyarság létszáma Erdélyben mindinkább fogy és hogy sem a magyar kormány sem pedig a magyar társadalom nem elég erősek arra, hogy kellően megvédjék a magyarság eszméjét, — a magyar törzsnek sértetlenségét.

Ügyszólván összetett kezekkel nézzük, hogy mint agítálnak ott ellenünk. Itt tehát ügyszólván nyílt háborút folytatnak ellenünk és eléggé restellni való dolog az, hogy évtizedek óta még nem szűnt meg ott a magyar állam és a magyar nemzeti érdek ellen intézett hajsza. Valóságos propaganda dolgozik ott ellenünk és ha a magyarság még tovább is abban az arányban fogyna amint eddigelé fogyott különösen az erdélyi határszéleken, akkor bizony komolylyá válik a dolog és kérdés,

hogy a későbbi kor legerélyesebb intézkedései is képesek lesznek pótolni azt, amit hosszú évtizedek elmulasztottak.

A harc legjelentékenyebb része tehát ott folyik. De nem sokkal megvetendőbb arányban foly e harc a délvidéken és az észak felé exponált helyeken.

Látják-e a magyar államiság kezelői ezt az imminens veszélyt? Vagy elképzelhetik-e, hogy a mi fogyatékos nemzetiségi törvényünk elég védelmet nyújt mindezek ellen?

És elképzelheti-e a magyar társadalom azt, hogy az Emke egyedül elég yédbástya ez ezer fejt szörnyleg támadásai ellen.

A magyar kormány elébb utóbb új tere lesz kénytelen lépni. Félre kell majd vetnie a nemzetiségek dédelgetésére kieszelt frázisokat és kénytelen lesz majd nagyon erős rendszabályokhoz folyamodni.

A magyar faj fentartásának szükség törvénye fogja ezeket az intézkedéseket életbe léptetni és ezen intézkedéseknek annál nehezebb küzdelmük lesz, — minél később kerül a sor rájuk.

Kár tehát minden percért, amelylyel ezeket késleltetik!

Felhívás

Bács-Bodrogh vármegyei gazdaközönségéhez.

A szegedi országos kiállításra a bácsmegegyi gazd. egyesület is mag fog jelenni és a vármegyei terményeit és állásait ott bemutatandja.

Hogy a gazdaközönségnek a részvételt megkönnyítse, a kiállítás területén levő térdiját sőt a vasuton való szállítási költséget is az egyesület viseli, illetőleg minden bemutatott fuvar levélen igazolt kiadást megtérít.

Felkérem tehát vármegyeiük gazdaközönségét, hogy buzájából, rozs, árpa, zab, tengeri és minden néven nevezendő terményeiből szemesen és szalmásan beküldeni sziveskedjék egy bizonyos mennyiséget, pl., gabonafélékből 4—5 liter egy egy zacskóban, tengeriből csövesen és száraztól is. Kenderből magot 4—5 liter, szarát, teljes nagyságban egy kényes feldolgozott állatban is. A gabonafélékből is kívánatos volna egy egy csomót szalmásan bemutatni.

A ló kiállításra 30 darab lovat óhajtnak bemutatni a vármegyéből — a területért, sőt az oda visszafuvarozásért fizet a kiállító — itt is az egyesület viseli a költségeket.

Kérem ez alapon a t. gazdaközönséget, hogy sziveskedjék bejelentés végett Szobonya Bertalan m. kir. földműves iskolai igazgató urhoz fordulni Királyhalmán — via Horgos — a ki készeggel fog útmutatást nyújtani minden tekintetben.

Latinovics Pál

a gazdasági egyesület elnöke.

A beteg kórház.

Nem akarunk sokáig adósak maradni a lapunk 107. számában tett azon ígéret beváltásáról, amelyben kilátásba helyeztük, hogy legközelebb még megindokoljuk azt a támadást, amelyet a helybeli Mária Valéria kórházban uralkodott állapotok ellen intéztünk.

Ne kívánja az olvasó közönség azt, hogy a konkrét eseteket a legkisebb részletekig kidomborítsuk és elégedjék meg azzal, hogy a fölmerült botrányos dolgokat csak nagyjában megemlítjük.

A szerelmes bába.

Egy esinos bába is fordult meg a kórházban. Hosszabb ideig volt alkalmazva és ennek a legközelebbi következménye az volt, hogy az ott alkalmazott egyik fiatal doktor túlságos mértékben kurizált neki. Lett ebből aztán fegyelmi följelentés aminek a vége az lett — hogy a bábát elcsapták, de a doktort meghagyták.

A kórházi főorvos előtt térdre hullva imádkozta le a fiatal doktor a bűneit, és a főorvos megkegyelmezett neki — pedig hát nem kellett volna elnézni az ilyen botrányos dolgokat.

Frivol mulatság.

Ugyancsak a fenti doktorocská megengedte magának egy alkalommal azt a kis mulatságot, hogy két laikus jóbarátot bevitt magával a kórházba és az ő jelenlétükben tartott magyarázatokkal dús előadást 2 prostituált hölgy felett. Megismétlődött a bocsánatkérési jelenet, de ekkor már a doktor édes anyjának is könyörgésre kellett venni a dolgolt A bocsánat

ujból megadatott. Igaz, hogy ezek az esetek hosszabb időközökben játszódtak le. — no de hát nem kellett volna bevárni azt, hogy egy újabb botrány aztán tetézze ezeket a dolgokat.

Az utolsó stikli.

Erről jobb volna nem írni. Olyan csunya, olyan piszkos, hogy nem akarjuk tollunkat megszenteltetni vele. Tudja az egész város, szereplőit is ismerik — sőt egy fejelemi följelentés is beszél róla. És minthogy a női becsület is erősen érintve van ezzel a dologgal, és egy nő szerepel benne aki a halotti ravatalt gyalázta meg — elég ha utalunk rá. Elég ha annyit említünk meg, hogy színhelye a Mária Valéria kórház volt. Minket nem érdekel ebből az ügyből, csak annak az a része, amely szerelmi kalandok színterévé teszi ezt az intézetet.

Két jó néneke.

A Mária Valéria kórházba esett meg velük az eset. A betegeket ápolták addig, míg a saját ápolásukra szorultak. Elcsapták őket. — Elmentek Szabadkáról — de „a leányzó nem térhetett többé mint leányzó vissza” — mondaná a jó Shakespeare. Később aztán a szerzetből is elcsapták őket.

A dorgálás.

Kemény büntetés a dorgálás, de néha bizony gyenge sóhajlás és semmi más. Ilyen sóhaj félének tekinthető az, hogy amikor a kórházi főorvos jelentést tett arról, hogy bizony ott a kórházi számadásoknál hiba van — a számadókat dorgálással büntették.

Kollégiális doktorok.

Ahányan vannak — annyiféle haragossággal van a kórházi orvosok között. Köztudomású az az ellenséges viszony, amely a kórházi főorvos Dr. Wilhelm és Dr. Sántha között uralkodik elejétől fogva.

A doktor urak a személyeskedésig vitték, és minthogy nem akarunk állást foglalni se az egyik, se a másik mellett csak azt rójuk meg, hogy a kórház főfaktorai között ilyen viszony uralkodik.

A többi doktor urak közt sincs valami ideális barátság. Ezt a doktor urak sem fogják megcáfolni.

Elintézetlen kérdés.

Hogy visszaélések történtek az illetéktelen díjszedések körül az is kétségtelen. A kórházi taksán kívül díjakat szedtek be, amelyek egyrészt túl magasak voltak — másrészt szegény emberektől lettek beszedve, akiket teljesen ingyen kellett volna gyógyítani. Egy alkalomból a kórházi főorvos jelentést is adott be egy ilyen esetről, amely alkalommal egyuttal javaslatot terjesztett be, hogy szabályoztassék a különböző honoráriumkérdése. Ez még mai napig sincs elintéztve. Pedig hát nagyon jó direktíva lenne a doktor uraknak, hogy teljesen

tisztában legyenek azzal, hogy mikor s mennyit kérhetnek — gazdagabb betegektől

A leesett állkapcsa.

Doktor ur kérem, legyen szives gyógyítson meg, megdagadt az állkapcsám.

— Jó van barátom, majd megvizsgálom. (Vizsgálat után): „Önök barátom azonnal meg kell operáltatnia magát, — ha ezt nem teszi, leesik az állkapcsája, holnap már későn lesz. Nem kell többet fizetnie 15 forintnál. (A beteg elmege, hogy a 15 frtot elhozza, de sehol se kap pénzt.)

Visszatér és jelenti, hogy neki nincs pénze.

A beteget csak két hét múlva operálták meg és az állkapcsája nem esett le.

A mostani állapot.

Amikor nyíltan adtnak izelítől néhány esetet, a melyekből kiténik, — hogy támadásunk nem volt alaptalan, tartozunk az igazságnak azzal, hogy részünkről is azt hisszük, hogy a botrányok már befejeződtek abban a kórházban.

Elvárjuk a kórházi főorvostól, hogy jövőben ne legyen elnéző senki iránt, aki ott túlhág hivatása korlátain, — de annál kevésbé legyen elnéző akkor, amidőn a közérkölc-öket valaki ott beszenyenezi.

Szentély az az épület, ahová az aljasságnak beférnie nem szabad. Tartozunk az igazságnak azzal, amikor az ügykezelés helyességét elismerjük, és amikor a mostani ápolónök lelkiismeretes kötelesség teljesítését nem vonjuk kétségbe.

Az orvos urak pedig tegyék félre egyéni érzelmeiket egymással szemben, töltsék be mindenik hivatása körét és ne áskálódják a másik ellen.

Ezzel a beszámolóval tartozunk már azért is, hogy ne vádolhasson bennünket senki se azzal, hogy akárki kedveért ilyen dolgoknak szemet hunytunk.

Különfélék.

— Személyi hír. Dr. Fegyverpataki László a nemzeti múzeumi könyvtárának igazgatója mint értesülünk e hó 17-én a városunkban levő közkönyvtár és múzeum egyület meglátogatta, s ott az évi vizsgálatot, a kezelést s rendezést illetőleg megejtette. A tapasztaltak felett meglegedését nyilvánította. Bibó-Bige György könyvtáros értesít bennünket, hogy közkönyvtár olvasó terme a közönség rendelkezésére újlag nyílt áll.

— Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter K á c á v e József szabadkai községi főgymnasiun helyettes tanárt a fogarasi állami gimnáziumhoz, a IX. fizetési osztály második fokozatába való sorolással, rendes tanárrá nevezte ki.

— Válasz a „Szabadkai Hirlap”-nak. A Szabadkai Hirlap nyílt kérdést intéz hozzánk fölvetve a kérdést, hogy a lapunk megelőző számában foglalt azon állítást miszerint a Sz. H. a hasábjain megjelent cikkekért Mamusich Lászlárnak elégtételt nem adott fenntartjuk-e. Megvalljuk őszintén, hogy miután amit bizony hittünk, de a mi be nem következett, hogy a Sz. H. azon állítása, hogy a nevezett lap

szerkesztője feltételeesen felajánlotta az elégtételt illetve cikkíróját megnevezi ezen feltételezésünkön változtatnunk kell annyiban, hogy részünkről is helyén valónak találjuk azt, hogy a hirlapokban megjelent azon támadások, amelyek köztisztviselőre vonatkoznak így tehát szoros összefüggésben állanak a közérdekekkel nem intézhetők el egyszerűen a lovagiasság útján, mert az úgy lovagiasság tétele még nem tisztázta a kérdést és mert ezáltal minden hirlapi támadást illuzoriussá lehetne tenni. A Szabadkai Hirlap mint újság helyesen járt el. Más kérdés az, hogy a párbaj kódexek szerint köteles lett volna-e kiállni tekintet nélkül arra, hogy a polgármester megindítja-e a sajtóert elene vagy nem. A konkrét esetben gavalér tempókról lehet szó, mert némely ember már akkor is kiáll feyveresen, ha görbén rá néznek, a másik meg mindenkiel megverekszik, a ki csak provokálja és miután nekünk sem hivatásunk, hogy itt összemérjük, akár az egyéneket, akár a segédeket, akik abban az ügyben szerepeltek, azt hisszük, hogy eléggé megfelleltünk a föltett kérdésre.

— A perveztes Szabadka város. Szabadka város pert indított Ruttkay Máté városi gyümölcsfakertész ellen kilakoltatás iránt. Ennek a pernek a meséjét részletesen elmondta egyik lapársunk, mi csupán a rövid tényállást közöljük: A ministerium beszűntette a városi gyümölcsfakertési állást és így Ruttkay Mátét elmozdították hivatalától. Később azonban a földműves iskolához egy másik ilyen állást szerveztek amelyre mást neveztek ki. Ruttkay azonban nem akarta otthagyni a hivatalát amiért is Szabadka város képviselőtében Mamuzsics Lászlár polgármester kilakoltatás iránt pert indított ellene. A járásbírósnál folyt a per s a tárgyaláson apares pergátó kifogást tett, aminek a bíróság helyt adott. A város megfellebbezte az ítéletet és a felebbezési tárgyaláson ma délelőtre volt kitűzve. A felebbezési tárgyaláson helybenhagyták a járásbírósnak ítéletét és elmarasztalták 82 frt perköltségben a várost.

— A magyar orvosok- és természetvizsgálóknak augusztus 27—31-én Szabadkán tartandó vándorgyűlése alkalmából kirándulás lesz Bosznia és Hercegovinába. A boszniai és hercegovinai ügyeket intéző közös ministerium a kirándulásban résztvevő tagokat a bosznia — hercegovinai vasutokon utazási kedvezményben részesíti, a mi mindenestre hozzá fog járulni ahhoz, hogy a természeti szépségekben gazdag s egyébként is fejlődő tartományok látogatására számosan fognak jelentkezni.

— Művész estély Palicson. Csiszér Kálmán és neje közönségünk volt kedvencz művészei kik most szintén Palicson nyaralnak esütőtkön művész-estélyt rendeznek Palicson a városi kisvendéglő nyári helyiségében. Részt vesz a művészestélyen Csiszér Sárika is Csiszér bájos leánya, előadva egy kedves monológot, kiváncsiak vagyunk előadására annál is inkább, mert csak nemrég olvastuk a lapokban első fellépésének sikerét mikor azt írták róla: „hogy 15 éves művésznő.” Az előadás igen érdekes lesz, mint értesülünk a Csiszér pár előadja Szigeti József remek vigjátékát is a „Kolostorból”-t, melyben mindkettőjüknek alkalma lesz művészetüket ragyogtatni.

— Hol a gyalogut? Nagyon különös dolog az, hogy sok ember nem tudja, hogy hol van

a gyalogut, de még különösebb, hogy rendőrségünk nem figyelmezteti az ilyen tudatlan embereket. Mikor a gyalogjárókat aszfaltolták akkor kiadott a kapitányság egy rendeletet, amely szerint nem szabad sem kerékpáron sem kocsin, vagy kocsival a gyalogjárón menni. Kezdetben szigorúan büntették az ilyen kihágásokat. Ma már, úgy látszik megfélemedezett rendőrségünk erről a rendeletről és nem akarja látni, ha valaki kerékpáron átszáguld a síma aszfalton. De ez még hagyján. Ezek az urak legalább kikerülik a járkelőket, ha ugyan van idejük rá. Kérdője csak ki a kapitány ur, különösen heti vásár alkalmával egy litkos rendőrt azokra a utakra, a merre a mesteremberek áruikat haza küldik (pl. a Széchényi tér vége felé) és szólítsa meg ez az arra haladó 1, 2 sőt 4 kerekű, inas fogatokat, hogy térjenek ki a gyalogútról, mert a gyalog-közönség számára készült! Ezek az inas urak gorombáskodni fognak és még örülhet az a civil ruhába öltözött rendőr, ha meg nem verik, hogy a gyalogjáróról elkergetni merészei őket.

— **Fertőtlenítés karhatalommal.** Furcsa eset történt ma mentőnkkel. A rendőrség segélyt kellett kérni, hogy egy ragályos betegnél a fertőtlenítést eszközölhessék. Az eset a következő: Kőszegi Mihály helybeli lakosnak meghalt Gábor nevű két éves kis fia kanyaróban. A kis fiút ma délelőtt eltemették s a mentők megjelentek a halottas háznál, hogy a fertőtlenítést eszközöljék. Az apa azonban nem engedte be a mentőket a szobába azt mondván, hogy »nincsen az az isten fia aki nála fertőtlenítsen.« A mentők eltávoztak és jelentést tettek az esetről a rendőrségnek. Ma délután ismét kiment 2 mentő de most már nem egyedül, hanem két fegyveres rendőr asszisztenciájával. Szerencsére azonban Kőszegi nem volt otthon s így a mentők minden akadály nélkül elvégezheték dolgukat.

— **Helyreigazítás.** A szabadkai ker. betegség. pénztár által a zászlószentelés alkalmából közzétett adakozók listájából ónagsága Hoffmann Amalie urnó neve tévesen kihagyott mint aki 5 frtot ajándékozott; mit ezennel készséggel rectifikálunk. A ker. pénztár igazgatósága.

— **Megtámadott mentők.** Asszonyháború volt ma délelőtt 10 órakor a IV. körben. Egy elmebeteg akartak elszállítani a mentők de a házbéli asszonyok ebben megakadályozták őket. Az eset következőleg történt. Egyik helybeli orvos megkeresése folytán a közkórházba kellett szállítani Páva István IV. körli lakost miután az elmebetegség tünetei kezdtek rajta mutatkozni. A mentők megjelentek és a kocsi akarták tenni a beteget de ez szabaddozott. Ezalatt összejött több asszony a házban, többek között Kákonyi Maris is ott volt. Amikor meglátták, hogy a mentők a beteg embert a kocsiába tenni akarják, Kákonyi Maris a legharczasabb a jelen volt asszonyok között felkiáltott »ne engedjük vinni asszonyok« alkire vagy 4—5 asszony rohant a két mentőre, lökdösték őket és kiakarták szabadítani a beteget a mentők keze közül de nem sikerült, mert mégis betették a kocsiába. A harcziasszonyokat feljelentették a rendőrségnek.

— **Betörési kísérlet.** A napokban ismeretlen tettesek kirabolni akarták a Gazdák és iparosoknak a Hungária épületben levő bankját. Éjjnek idején belopóztak a pinczébe és

amikor gyertyafény mellett a munkához akartak látni a poszton álló rendőr észrevette, de mire odaért a tolvajok elmenekültek. Az ott hagyott szerszámokból azt lehet következtetni, hogy a padlózatot akarták kiásni és azon át a pinczéből a bankhelyiségebe hatolni.

— **Elűnt tehén.** Skozza Zoltán tűzoltóparancsnok palicsi nyaralójának istállójából az éjjel eltűnt a tehén. Hogy ki vezette el a jámbor boczkait, azt majd a rendőrség fogja kideríteni.

— **Schliemann Henrik.** Schliemann Henrik nagyon szegény családból született. Minden kincse fiatalsága, 18hetlen akaratja, kitalálása és becsúvája volt. Kereskedőnek állott, hogy vagyont szerezve tehessen valamit az emberiségért. Küzdelmét szerencse kísérte és siker; sokszoros milliommossá lett. Közben pihenő óráiban, a görög őskor tudományával foglalkozott, miben neje is segítette. Mikor dusszardagon elhagyta az izgalmas kereskedői pályát órási vagyonát a tudomány hasznára, az őskor is meretének előbbre vitelére akarta használni. Ásatni kezdett azon helyen, a hol kutatásai után az ősrégi Mykene romjait sejtette. Tudományos törekvéseiben is szerencsés volt. Egy egész város romjait sikerült kiásatni; az első várost, melyet ismerünk, a legelső civilizatio nyomait találta meg és látta fel. Az ő révén tudjuk, hogy a görög szellem minden kincsének elemei kölcsönöztek; a legrégebb művészi alkotásokon főként babyloni és phenicziái hatás érzik. Stílusának minden elemét kölcsön vette a görög, de a kücsönadókénál nagyobb következetességgel fejlesztette, s teljes stílusátudta összeolvastani. A történettudományban s az életnek legnagyobb igazsága, a fejlődés elve győzedelmeskedett az ő kutatásai révén Milliókát költőt az ásatásokra, de millióknál drágább kincset vásárolt rajta: igazságot, történelmi bizonyosságot. Kutatásait maga írta meg könyvüláhan. S ez a szellemóriás, az erkölcs és altruismus e nagyszerű példája azzal mutatkozott be Tóth Bélának egy görög hajón: »En semmi nagyot nem tettem. Nem vagyok semmi más, csupán modern nyugati agyvelő.« Kutatásának kincsei most jutottak el hű reprodukciókban a magyar közönséghez. Meghozta őket a »Nagy Képes Világtörténet« 32. füzeté, mely szövegben bőven szól a mykenai kulturáról. A tizenkét kötetes nagy munka szerkesztője Marczeli Henrik, egyet. tanár a görögokról szóló kötet dr. Gyomlay Gyula akadémikus. Egy kötet ára díszes félbörkötésben 8 frt; füzetként is kapható 30 krjával. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek, Irod. Int. Rt. Üllői-ut 18.) s minden hazai könyvkereskedés utján.

Arczképcsarnok.

Érdekes kiállítás rendezésén fáradoznak most Szabadkán.

Sok száz arczképet, urak, hölgyek, válogatott cigánylegények sikerült portréit fogjuk láthatni nemsokára szép sorjában egymás mellett egy fehére meszelt teremben.

Ezek a képek nem eladók, nem is szépművészeti kiállítás ez; (a szépművészeti kiállítás meghalt), de azért rendkívül érdekes.

Most csak úgy hirtelen tekintetem át ezt az arczképcsarnokot a rendező engedelmével, így hál csak röviden mondom el, hogy mi csoda híres vagy inkább tán hírhedt alakokkal találkozunk itt.

Elegans, czilinderes, frakkos urak, sőt — bocsnál — lawn-tennis ruhába öltözött nőkkel is találkozunk. Csinos arczu hölgyek, mellükön a bizonyos számmal, hamiskásan mosolyognak le a rámából.

Ki hinné, hogy az a czilinderes úr Tósáki Fülöp egy madarasi születésű betörő, még pedig a rendőrség fekete könyve szerint a legfülküsbetörők egyike.

Nem messze tőle szintén egy divatos uracs Králik József utazó zsebtolvaj.

Az a csinos hölgy ott mellette szintén zsebtolvaj. Weinstein Marinak hívják a kis kedvest, akinek számtalan kalandja »akad« már kélutazásai alatt.

Majori Sándor hamis kártyás lawn tennis ruhában jár és — mint szives kalauzolóm bizonyíthatja — egyike a legügyesebb lawn-tenniszóknek.

És ez a finom úr most gubás parasztok társaságában kénytelen lenni.

Ott van körülötte Csoró János, Sárközi János, Jovanovics Jovanka cigány asszony. Ezek rabolták ki a zentai vasúti raktárokat.

Néhány nap mulva az arczképcsarnok rendezve lesz és — mondhatom — bűszke a csarnokra a mi rendőrségünk, mert az a több száz-közveszélyes alakot ő fogja el, ő állította a fotograf masina elé, hogy megörökítse ezeket a jó úrmákat.

Nyilttér.*)

Nyilatkozat.

Értésemre esett, hogy bizonyos egyének — ők tudják miért — azon tendenciósus hirt terjesztik felőlem, mikép a kórházban állítólag történt dolgokról a helyb. »B. H.«-ban megjelent cikkeket én írtam esetleg inspiráltam.

Mint kórházi osztályorvos nem tartanám tisztesség érzetemmel összegezethetőnek és állásommal összeférhetőnek, oly dolgokat hozni nyilvánosság elé, melyek intézetünk jó hírnevét reputációját hájszályira is csorbitani volnának alkalmassak. Aki engem ismer — ha csak nem rosszakaróm — ilyen fel nem tételre felőlem s el nem hisz.

Kijelentem férfit szavamra, hogy fennhivatott cikkeket sem nem írtam, sem nem inspiráltam, tőlem ez ügyben információt senki nem kért sem nem kapott. Ezen dolgokba mindaddig be nem ártottam magam annál is inkább, mert tudomásom szerint az igazgató főorvos ur haladéktalanul beterjesztett hivatalos jelentései folytán azok az illetékes fórumok előtt fekszenek.

Kelt Szabadkán, 1899. július 18.

Dr. Klein Adolf

a M. Valéria kózkórház osztályorvosa.

A bajmoki jegyző dolgaiból.

A »Bácskai Hirlap« f. é. július hó 10-iki számában Budánovits Árpád Bajmok község jegyzője a »Nyilttér« rovatában a fenti cím alatt mult hó 25-én közölt cikkemre vonatkozólag végre megszólalt, amin annál inkább megülködtem, miután azzal fenyegetődik a tisztelt jegyző ur, hogy a bíróság előtt fogok azért számolni.

Miután pedig az ügyünk ilyen stadiumba lépett, — habár Budánovits Árpád ki is je-

* E rovat alattiakért nem felelős a Szerk.

lentette, hogy nem relléktál cikkemre még az esetben sem, ha tovább is firtatom a dolgait, jó lesz a bíróság előtt még a következők ellen is védekeznie :

Egy rendőr ki jelenleg is a községnél alkalmazásban van, alig két hónapja, hogy megválasztották illetve, hogy Budánovits Árpád betette rendőrnök, előttem és még két tanu előtt titok tartás kötelezettsége mellett oda nyilatkozott, hogy Budánovits Árpád jegyző a lakására hívatta és 25 frtot kért tőle, mit ő szegény ember léteire kénytelen volt kölcsönözni és a jegyzőnek adni.

Beshly Elek volt rendőr nyilatkozatot adott, hogy őt a tisztelt jegyző ur 50 frt erejéig zsarolta meg midőn rendőrnök választották, kijelentette azonban, hogy nem az egész öszszegyet kérte tőle, — de ő hamarjában kölcsönzött egy ötvenest, a miből a jegyző ur ígért visszaadni is, de a mit maj napig elfelejtett többszöri kérése daczára, — és a vége az lett, hogy minden ok nélkül elbocsájtotta.

Paor Ferenc volt rendőr kijelentette egy kezem között levő nyilatkozatban, hogy őt Budanovits Árpád jegyző többször felszólította, hogy köszönjön le állásáról, mert úgy is elbocsájtják, — ő maga is kíváncsi volt az okra a miért elbocsájtják és hogy valamiképpen kiengesztelje a jegyző ur méltó főlháborodását egy malacczal ajándékozta meg, a mikor is a jegyző ur garantált arról, hogy megmarad állásában. Megjegyzi, hogy még háromszor fakadt ki ellene a jegyző ur és ő minden egyes alkalommal egy malacczal ajándékozta meg vagy jobban mondva már előre küldte a zsákot a jegyző ur, hogy hozzák a malacot. Összesen négy malacczába került, és a vége az lett, hogy minden ok nélkül elbocsájtotta.

E két utóbbi volt rendőr kijelentette, hogy még tavaly elbocsájtásukkor ön maguk ellen kérelmeztek a fegyelmi vizsgálat elrendelését, amely még mindeztideig késik az „éji homályban.“ !

Tehát igen tisztelt Budanovits Árpád jegyző ur, ha engem irnoki alap hiány címén csalt, ezeket a zsarolásokat milyen ezimen követte el ? !

Nem akarok én az igazság apostolának felcsapni, a midőn az ön piszkosságait a nyilvánosság elé viszem, mert az ellenkezik szerénységemmel is, de ha ön azt hiszi, hogy az ön bűnös manipulációi titokban maradnak, akkor ön legboldogabb ember a világon.

Én részéről egész nyugodtan és emelt fővel várom annak a bíróságnak az ítéletét, a hol ön számot fog kérni ezekért.

Kijelentem azonban, hogy még ezekkel a vádakkal az ön piszkosságainak a tárháza nincs kimerítve.

Tisztelettel :
Mándich Sándor.

Vasuti menetrend.

Érvényes 1899. május hó 1-től.

Szabadkáról—Budapestre	
indul reggel 5 óra 20 perczkor személy vonat.	
" d. e. 9 " 46 " gyors "	
" d. u. 2 " 20 " személy "	
" este 11 " 28 " "	
Budapestről—Szabadkára	
érkezik reggel 4 óra 09 perczkor személy vonat.	
" d. u. 1 " — " " "	
" d. u. 5 " 57 " gyors "	
" este 9 " 17 " személy "	

Szabadkáról—Zimonyba

indul reggel 5 óra 40 perczkor személy vonat.	
" d. u. 1 " 46 " " "	
" d. u. 4 " — " teher "	
" este 6 " 00 " gyors "	

Zimonyból—Szabadkára

érkezik reggel 7 óra 47 perczkor teher vonat	
" d. e. 9 " 34 " gyors "	
" d. u. 1 " 45 " személy "	

Szabadkáról—Szegebre

indul reggel 5 óra 25 perczkor vegyes vonat	
" d. e. 9 " 51 " személy "	
" d. u. 2 " 28 " " "	
" este 6 " 37 " " "	
" este 12 " 03 " " "	
Junius 1-től szept. 15-ig vasár- és ünnepnap	
Szabadka—Pálics között közeledekik : 5 óra 15 perczkor reggel. Vasár- és ünnepnapon este 8 óra 45 perczkor	

Szegebről—Szabadkára

érkezik reggel 3 óra 40 perczkor személy vonat	
" d. e. 9 " 22 " " "	
" d. u. 1 " 30 " " "	
" este 5 " 52 " " "	
" este 10 " 34 " " "	
Junius 1-től szept. 15-ig minden vasár- és ünnepnap	
Pálics—Szabadka érkezik 8 óra 30 perczkor este. Vasár- és ünnepnapon Szegebről d. u. 2 óra 56 perczkor	

Szabadkáról—Bajára

indul reggel 5 óra 45 perczkor vegyes vonat	
" d. u. 2 " 35 " személy "	
" este 6 " 34 " " "	

Bajáról—Szabadkára

érkezik d. e. 9 óra 37 perczkor személy vonat	
" d. u. 1 " 10 " " "	
" este 10 " 30 " " "	

Szabadkáról—Ó-Becsére

indul reggel 5 óra 10 perczkor vegyes vonat	
" d. u. 2 " 10 " személy "	

Ó-Becséről—Szabadkára

érkezik d. e. 8 óra 54 perczkor vegyes vonat	
" este 5 " 42 " személy "	

Szabadkáról—Dáljára

indul reggel 4 óra 50 perczkor vegyes vonat	
" d. u. 2 " 05 " személy "	
" este 6 " 22 " gyors "	
" este 6 " 32 " személy "	

Dáljáról—Szabadkára

érkezik reggel 6 óra 55 perczkor személy vonat	
" d. e. 9 " 27 " gyors "	
" d. u. 1 " 26 " személy "	
" este 10 " 40 " vegyes "	

Ad 522/adó 899.

Felhivás.

Az 1883. évi XXIII. t.-cz. 14. §-a alapján felhivatnak mindazok, akik vadászatra használható lőfegyverek birtokában vannak, hogy azokat számszerint és annak megjelölése mellett, vajjon egy vagy két csövűek-e, a városi adóhivatalnál t. évi július 25-ig bejelenteni annyival inkább köteleességüknek tartásuk, mivel ellenesetben ebbeli mulasztásuk fegyver eltitkolásnak, illetőleg adó alóli elvonásnak tekintetvén, a fennebb hivatkozott törvény 43. §-ának d) pontja értelmében minden darab fegyver után 10 forinttól 20 forintig terjedő bírsággal fognak megrovatni.

A bejelentésre szolgáló űrlapok a városi adóhivatalban szerezhetők meg. Szabadkán, 1899. évi július 1-én.

Birkás Lajos, tanácsnok.

Értesítés.

Alulírottak a n. é. közönség szives figyelmébe ajánljuk, hogy a „Favorit“ szikvizes üvegekkel felszerelt egészségügyi szikvizgyárat alapítottunk, melyben kizárólag **vegytisztá folyékony szénsavat** hozandunk forgalomba.

A használat rövid időn belül meg fog győzni arról mindenkit, hogy ez a nagy horderejű találmány melynek használatára

egyedül alulírott gyár birja

Szabadka és vidékére a jogosultságot

rendkívül fontos a közegészségügyre, amennyiben a jelenleg forgalomban levő szikvizes üvegek feje sima kifolyó csövűk és gömbölyűségüknél fogva különféle egészségellenes visszaélésekre alkalmasak.

Minden a Favorit csövekhez hasonló de tényleg nem is megfelelő utánzat a szabadalmi törvénybe ütközik s a szabadalom tulajdonosok részéről az ilyeneket forgalomba hozók ellen az eljárás megindítani fog.

Gyárunkban a víz destillálása céljából új szerkezetű destillátort állítunk mely bőséges mennyiségben szolgáltatandja az üdítő s egészségre jótékonyan ható bakteriummentes vizet.

Eldőjegyzéseket elfogad Sugár Manó helyb. fűszerkereskedő, kinél jégbehűtött szikviz is kapható, valamint Pálicson Krausz Ármin kereskedésében.

Tisztelettel

Sugár és Társai

a „Favorit“ egészségügyi szikvizgyár tulajdonosai Szabadka.